

Županov Lojze:

### *Jelkin božič.*

Jelka nič ne ve, kaj je božič. Le kako naj bi vedela, ko pa je ni nikdar na svetlo v božičnih dneh. Ves ljubi dan ždi pri materi in ji odvija volno. Mati plete nogavice. Tako tesna je izbica, mračna in žalostna; s črnimi plohi je obita, a špranje in line so zadelane s cunjami. Mraz se plazi po njej; glad strmi s sten in stropa kot grd strah. Le kadar nese mati v mesto nogavice, se vrne z belim kruhom... Kje bi potlej obleke kupila, kje drv; kje celo jaslice in darov, da bi Jelka zvedela za božič...

O, tja Jezušček nikoli ne pride, presamotno je; ne zovejo ga, ne pripravijo mu posteljice... Jelka ga pozna le v otroški molitvici in ne ve, da hodi božične večere okrog po hišah, bajtah. Zato ga ne prosi, naj se tudi pri njih oglasi. Misli pač, da je povsod tako kot pri njih: mraz, glad, samota; nikdar svetek, nikdar nedelja. Kaj bi torej sanjala za lepšim, ko takega na svetu ni...

Nekoč, ko matere ni bilo, je smuknila ven, za ogal. Od tam se je razgledovala za ljudmi, ki so vrelí po ulici; konjiče so nesli in vozičke in punčke...

Tisti dan je videla novo, kar je bilo pri njej doslej skrivnost: Miheličev Peterček, ki je mnogokrat vasovala pri njih, jo pocuka za rokavec. S svetlimi očmi kot dve zvezdici, ji šepetaje odkriva:

»Jelka, nocoj pride k nam Jezušček. V jaslice bo legel, baš o polnoči. In potlej bo dal darov; vsem: meni, Miciki, Anici, Katici, ateju, mamicí... Kdaj pa k vam pride?«

Jelka ostrmi: »Jezušček pride? Tisti, ki ga molimo? Pa kakšen je?«

»Majhen, čisto še dete. Rdeč je, bel, zlat; očke ima in usta, pa nič ne govori.«

»Pa kam pride?« je zadrževala dihanje Jelka. Preveč je bilo zanjo to odkritje.

»Kjer so pridni. Tako je mamica rekla. Če ne bi molil, ko grem zvečer leč ali v jutro, ko vstanem, bi ga ne bilo. Vsi doma moramo biti pridni, Jezušček vse ve. Še ponoči vidi... Kaj pa bo tebi prinesel, Jelka?«

Jelki se je potegnilo obličje v jok. Pokrila ga je z rokami in zaihtela:

»K nam ga ni; še nikdar ga ni bilo...«

»O nič ne maraj za to, Jelka,« je tešil Peterček, »letos bo prišel.«

V srcu pa je dvojil: »Ali ni pridna? Zakaj pa k nam pride!«

Brž pa se domisli v tolažbo: »Morda ne ve k vam. Povedat mu pojdi za pot! Tam je, v cerkvi, za zlatimi vrati.«

Sreča je posijala na njene oči in up se je vzbudil in vera. Neskončno hvaležno se je zazrla v Peterčka — in že je stekla skozi velika vrata v božji hram. Pa ni videla teme, ni videla strahov, ki so se valili po mrzlih stenah in stropu od oltarja, od trepetajoče lučke: Saj je Jezušček notri, kdo mi kaj more!

Prav pod luč je prišla in še naprej prav do zlatih vrat. Grozna tišina se je prelijala iz kota v kot kakor mrzle črne vode. Malo tesno ji je postalo od molka.

»Jezušček,« je tiho zakoprnela, »kje si? Jaz sem, Jelka. Boš prišel kaj k nam nocoj v vas? Ni te še bilo. Pa molimo kot pri Miheličevih. Morda ne veš, kje smo? Na zidnici pri sosedovih, prav pod streho. Tudi če boš prazen, da le prideš...«

Tipala je platnene prte, ki so viseli z oltarja, spodaj razpuščeni kot mehki lasje. Božala je volnene čopke in verovala v svetem čakanju v zlato hišico: Odprlo se bo in ven bo stopil...

»Morda pa ga ni notri,« jo je nemirno prevzelo. »In ne čuje in ne ve, da sem tukaj. Je že odšel v vas.«

Nada ji je ugašala. Okrenila se je brezupno v prostranost, v temo cerkve, pa odnekod je posijalo, kot rdeč jezik je siknilo čez sredo.

»Ali si tam, Jezušček?« je presrečno stekla tja.

Od kapelice, vdolbene v kamen, je utripala rdeča luč. Že prej je bila užgana, pa je še napol mižala, zdaj pa se je povsem predramila. Tam je holmec, posejan z belimi ovčkami in pastirci. V vrhu se pne hlevce, v njem jaslice.

»A, tukaj si, Jezušček? Prav tak si, kot je Peterček povedal: majcen, rdeč, bel, zlat... Pa govoriti znaš? In zebe te, ubožec; nimaš oblekce...«

Že natrgan rokavec je nategnila, odtrgala košček in zavijala z njim božje Dete.

»Da ti ne bo mraz, Bogec.«

Bogec se je nebeško smehljaj. Jelka ga je božala po obličju in lučko je božala in ovčke in pastirce.

»Boš prišel?«

V Jelkinem srcu je odgovorilo:

»Bom.«

Pa Jelka ni vedela, da je iz nje. Verjela je, da je Bogec obljubil...

Črno tramovje se je tisti večer še bolj znižalo. Čisto nad glavama se je pelo. In od luči, brleče na hrastovem panju, so vstajale še strašnejše, še samotnejše sence; kot dve plahi ptički sta sloneli mati in Jelka na poležani postelji in v očeh jima je bilo polno nemira.

»Mamica, zakaj ga ni k nam? Povsod, kjer so pridni, pride. In darov prinese, je dajal Peterček. Le k nam ga ni. Saj molim, ko ležem v posteljico in ti me pokrižaš.«

Sleherna beseda je bila za mater mrzel nož. Globlje in globlje v srce je rezal, prav do ročaja je šel; kri je kapljala v dolgih črnih kapljah:

»Revni smo, nič nimamo, pa ne pride. Peterčkovi imajo denar, imajo ateja, midve sva sami. In mraz je pri naju in ni pogače.«

»Pa kje je atej, mamica?«

»Ni ga nama Bogec dal. Od zmeraj sva sami...«

Ni doumela Jelka skrivnosti te samote, zato ni nič več vprašala.

»Nocoj bo prišel Bogec, mamica. Morda nama tudi ateja pripelje.«

Rosa je drsela iz materinih oči in tesno se je oklenila Jelke:

»Ne bo Bogca in ne ateja, dete, ne varaj se.«

»Bogec mi je pokimal, da pride. Odela sem ga z rokavom, mrzel je bil.« — »Še nikdar ga ni bilo.«

»Ko ni vedel kam. Zdaj ve. Pa molive, mamica, da bo slišal prav v hlevce; drugače bi se vrnil.«

Na materine prsi je sklonila glavico in molila:

»Jezušček, Tebi živim, Jezušček, Tebi umrjem, Jezušček, Tvoja sem živa in mrtva. Amen.«

Potlej je mati molila Marijino pesem: Češčena Marija... Jelka je odpevala tej sladki pesmi: Sveta Marija. Vedno tiše; le še kot odmev z onega sveta je bilo. In ni bilo več odpeva. Mati je sama dopolnila.

»Kot Jezušček spiš, moje dete; Njegovo ime ti počiva na ustnih, a On je daleč, daleč od naju. In ti čakaš Nanj, dete, pa ne veš, da je tvoja mati nekoč velik greh storila. In ti si od takrat, Jelka.«

V polsnu je kimala: »Ne, ker smo berači, le ker nismo bili pridni, ga ni. Dete, zaradi mene trpiš, ki sem tvoja mati...«

V črno steno ji je udarila glava, pa ni se vzdramila. Z Jelko sta sanjali svetonočni sen.

---

O polnoči se je tiho odprlo; šop luči je zapršel čez vso izbo. Angelci neso hlevce in jaslice in Bogca in darov. Z obličja Jezuščkovega blešči tisoč solnc. Dve beli rokci steza v blagoslov. In tiho in sladko kot nebeška pesem je govoril:

»O malovernna žena, ne radi tvoje nevere, le radi Jelke sem prišel. Otroci so moji ljubljenci, oni verujejo kot molitev svetcev. Ti pa si grdo povedala, da ljubim le bogate. Ne veš, da sem za uboge prišel od Očeta? Beračem sem bil brat na Jutrovem... In še si rekla, da sem daleč od vaju, ker si nekoč zašla v greh. Poglej me, nocoj sem pri tebi, ker že davno si izmila črno liso s solzami. Na Jutru sem z grešnimi jedel in jih pral, da so bili kot volna beli. Le veruj v moje srce, ki je neskončno ognjišče: vse odpušča, vse pozablja; in znova ljubi, neugasno ljubi... Ti žena pa, ki ti tolikrat moje ime živi na ustih, me nisi poznala. Za rablja si me imela. Naj ti bom poslej brat in tvojemu detetu oče... Nocoj, nocoj nosim odpuščanje, mir, srečo. Vedve sta mi dve ovčki, zato mir vajini hiši, sreča naj vama cvete. Vedel sem, žena, zate že prej, pa nikoli nisi verovala v moje srce, v mojo majhnost; saj sem kot dete, kot tvoja Jelka, pa se me bojiš... Nocoj pa sem šel za klicem tvoje Jelke, za njeno vero...«

In blagoslavljal je z očmi, z belimi rokami, z besedo. Angelci pa so v kotu polagali zelen holmec, ovčke, pastirce; vrh griča so zgradili hlevce, vanj jaslice in Bogca. Krog holma pa so v srebrnih prtičih ležali darovi.

Jezušček je iz hleva še v poslednje govoril:

»Ostal bom tu vso noč, ves dan, vse leto — dokler bosta prepevali pesem moje Matere. Ko pa bi ti žalila moje srce ali bi tvoja hčerka zalučala iz prsi belo rožo, tedaj bom šel. In za meno; se bodo zaprla vrata...«

---

Od tiste noči Jelka ve, kaj je božič: hlevce, jaslice in Bogca v njih. In še danes je pri njih Jezušček, zakaj bela roža še cvete v Jelkinih prsih in bo cvela do konca njenih dni...

Trnovčan:

### *Berač pred vasjo.*

Vas ugaša v spev večernega zvonjenja,  
gore zginjajo v temo svinčene neba,  
s hribov in iz grap se kakor senca vzpenja  
žalost, raste tiho preko vseh globin srca.

Pojdem in se ne ozrem v nobeno kočo,  
da ne spomnim se, da bil sem nekdaž človek mlad.  
Tam so izbe z lučjo toplo, božajočo, —  
jaz sem romar, moja misel je samota, glad.

Pojdem od vasice v polje sanjajoče,  
morda srečam v noči miren, bel Njegov obraz,  
o, On ve, kako kdo v tihi boli joče:  
v beli dom me bo povabil za ves večni čas ...

Svjatoslav:

### *Večer.*

V peči zamolklo plameni šumijo,  
v kotih temote rasto in molčijo.

»Mene je strah čakajoče noči,  
pri peči se tresem in dolbem z očmi  
po izbi dremotni v temo ...«

»Dete, ne boj se večerne temote,  
v izbo stopila bo tiho Marija  
v belem in zlatem, vsa s solncem pretkana:  
z belim bo luči v tesnobo razlila,  
z zlatim bo zvezdice v žar raziskrila,  
z roko srebrne bo strune ubrala  
v rahlo besedo, prepolno miline,  
slajšo kot pesem od gloriije svete ...«

V peči zamolklo plameni šumijo,  
izbine stene so bele od luči,  
stenarka bije, podobe molčijo  
in gasnejo v sanje ...



## Če mati preklinja...

(Pravljica.)

Neka mati je imela tri hčerke, pobožne in poštene deklice, ki so želele v samostan. Mati pa je mislila, da je bolj imenitno, če hčerke pomoži. Pošiljala jih je na zabave, branila jim v cerkev, samo da bi prej moža dobile. Tihe deklice se niso vsiljevale nikomur in nihče ni prišel ponje. To je ošabno mater togotilo. Večkrat je hčerke grdo oštevala, enkrat pa jo je celo premotilo, da jih je zaklela: »Ne mara za vas ne Bog ne vrag! Vragu bi vas dala vse tri, da bi le prišel!»

Ni še dobro spregovorila, že stoji pred hišo kočija in v kočiji lepo oblečen gospod. Stopi iz kočije in pride v hišo. Deklice vidijo, da na desni nogi šepa, mati pa od samega veselja ničesar. Tuji gospod ji pripoveduje, kako zelo je bogat, kako imenitno službo ima, kako ga poznajo po vsem svetu in pogostoma kličejo sem ali tja in mu dajejo sijajne darove. Ta mu izroči konja, drugi vreme, tretji hišo, četrti celo svojo rodbino. Oženjen ni. In večkrat mu postane v njegovem gradu dolg čas. Zato, pravi, in pa ker mu tako zelo ugaja njena najstarejša hči, je prišel ponjo. Odpeljati jo pa mora nemudoma, njegovi opravitki so taki, da ne more čakati. Mati ni niti vprašala, kako se ljubi zet piše. Hitro je odpravila jokajočo hčerko in odpeljala sta se.

Mati je bila vesela, da se je iznebila prve hčerke. Bahala se je: »Zdaj pride snubec po drugo, navada je taka.« — Res ni še preteklo leto in dan, odkar se je odpeljala starejša hči, že se pripelje — isti šepavi zet — in prosi mater za drugo hčer. Pravil je, da se je najstarejša prehladila in umrla. — Nič se ni obotavljala mati, takoj je izročila šepavcu drugo hčer. Bahala se je: »Kdo pomoži hčerke tako hitro? Taka so dekleta moja, da pride gospoda preko morja ponje!«

Najmlajši hčerki pa se je zdela taka možitev in smrt čudna. Skrbelo jo je, da ne bi prišel šepavec tudi ponjo. Sumila je, ali ni morda sam rogač, ker jih je mati v jezi večkrat njemu izročala. Pobožno dekle gre in se posvetuje z duhovnikom. Duhovnik ji pravi: »Ne boj se! Lahko rešiš sestri in mater. Če bi prišel šepavi ženin tudi pote, vzemi s seboj veliko steklenico blagoslovljene vode, oljkino vejo in rožni venec. Za vrat si pa obesi velik križ iz oljkovega lesa.«

Ni preteklo leto in dan, kar je bil odpeljal šepavec drugo sestro, že se v tretje ustavi kočija pred materino hišo. Zet pride, pripoveduje o svoji nesreči, češ, da mu je umrla tudi druga žena in prosi mater, naj mu da še tretjo hčer. Deklica si obesi za vrat velik križ, vzame steklenico blagoslovljene vode in oljkovo vejo in sede na voz. Ženin se umakne od nje.

Mati je bila vesela, da je omožila tudi zadnjo hčerko. Zdaj bo živel brez skrbi, in kadar ji bo dolg čas, pojde k zetu pogledat. Saj jo je povabil.

Hčerka pa se je vsa žalostna peljala s čudnim ženinom. Dolga kakor večnost in hitra kakor blisk je bila pot na njegov dom. Kočija se je ustavila v pustem kraju. Ni bilo drevesa ne grma ne vode, samo žalostna skala je kipela do neba. V skalovje je bil vsekan grad. Segal je do vrha neba, do dna zemlje, a ni imel oken ne vrat ne stopnic. Spoznala je mlada nevesta: Kdor pride vanj, ne more iz njega. Vzdihnila je v mislih: »Ubogí sestrici! Kako jima je, ali sta živi ali mrtvi?« Pa ni utegnila premišljevatí, kod bi bili šli sestri v grad: kar na mah je bila prestavljena kočija na dvorišče. Ženin povabi nevesto, da mu sledi po širokih stopnicah. Ko prideta v prvo sobo, zažene klobuk z glave, izza las se mu pokaže rog... Nevesta prebledi, rogač se zareži:

»Pojdi, pojdi! Kaj bi se držala tako. Le domača bodi. Res se pravi meni po domače vrag — pa nisem tako hudoben, kakor ti misliš. Ali vesel sem, da sem doma. Da bi me le dolgo ne klical noben teh sitnih

ljudi. Veš, tam pri vas mi je zrak nekam preredek. Tu, tu, tole! Tak vonj ugaja mojim pljučam.»

Dihal je globoko in odpiral in zapiral oči v zrak zadovoljstva. Njo pa je jelo ščegetati v grlu. Zakašljala je, se prijela za nos in zastokala: »O joj! Žveplo! Zdaj vem, zakaj so tako hitro umrli moji sestri, zdaj vem, da umrjem tudi jaz! O da matere ne pogledajo, kam oddajajo svoje hčere!«

Šepavec pa jo tolaži: »Ta vonj prihaja iz kleti in je zdrav. Privadiš se ga. Ne boj se, da bi umrla. Tudi jaz imam rad mlado kri, kratkočasje. Ko se namučim okrog bedastih ljudi, me ti razveseliš. Samo dobra moraš biti. Vrzi tisto, kar imaš za vratom, od sebe, pa bodiva prijatelja. Glej: ves grad je tvoj, ti mucka moja. Hodi povsodi in vesela bodi, samo v klet ne smeš, žveplo bi te zadušilo.«

Ne bodi lena, vzame mlada žena blagoslovljeno vodo, gre po hodnikih in sobah, prižiga oljko, kropi, kadi. Zdaj si tišči nos šepavec, beži in vpije: »Uh! Kakšen smrad! Kakšnega vraga pa kadiš in kropiš?«

»Žvepleni vonj preganjam, mož moj,« odgovori brez strahu in kropi naprej. To je bilo rogaču prehudo. Vzame svojo kapo in se obreigne: »Grem po opravkih. Tačas glej, da se smrad izkadi. Ti pa se loti dela. Kruha speci, kolače zamesi, juho skuhaj! Oženil sem se, da bom imel postrežbo.«

Vrag izgine, mlada žena pa si hitro ogleda grad ter išče izhoda. Pa ni bilo oken, ni bilo vrat. »Kam sta neki prešli ubogi sestri?« Šla je v sobe. Bile so lepe, velike, bogato opremljene. Vhod vanje je bil širok, izhod se je ožil in človeka stiskal. Sedem sob, sedem poglavitnih grehov — sedem sob, sedem grobov — ali sester ni v njih. Kaj, ko bi bili v kleti?

Oljko je prižgala, kropila. Tako se je spustila po širokih stopnicah do velikih železnih vrat. Bila so zaklenjena — za njimi je zatulil pes. Doteknila se je ključavnice z znamenjem rešenja — vrata so se odprla. Mlada žena je obstala na pragu. Pred njo je ognjeni dol, krvava peč. V plamenu se mučita dve duši, jokata: »Gorje otrokom, ki jih mati izroča hudemu, gorje materi, ki brani hčerkam pobožnost!«

Tretji sestri se je stisnilo srce. Zavpila je v ognjeno morje: »Sestri moji! Kako vaju rešim, ubožici?« — Zakličeta pa ji žalostno: »Tudi ti! Beži, beži, da te ne doseže plamen in moli, da rešiš sebe in naju.«

»Potrpita, sestrici! Rešim vaju z božjo pomočjo!« — Ko je to izrekla, je nevidni pes zatulil in vrata so se zaloputnila. Vrnila se je navzgor in premišljevala, kako bi ukanila vražjega moža. (Dalje prihodnjič.)



Ne bo nam treba prezebat.

## Pri Pijančevih.

Tam zunaj za vasjo je na razpotju stalo malo znamenje. »Vaški križ« so mu rekli. Postavljeno je bilo zoper kugo.

Ta »vaški križ« je že marsikoga streznil. Kajti govorili so, da je iz božjih ran začela kapljati kri, ko je nekoč pred znamenjem preklinjal pijanec. Kdor gre sedaj mimo, se spoštljivo odkrije in ne misli nič hudega. Celó cigani so imeli pred njim strah. Le Kočeverjarjev Andrej je bil edini pijanec, ki ni poznal strahu.

V nedeljo, če se mu je seveda zljubilo, je delal in popravljaval čevlje. Drugače pa je tudi med tednom le posedal, seveda po krčmah. Pil je in se zalival z žganjem, vinom in rumom.

Kočar je bil znan kot brezbožnež, surovež in pretepač. Vedno je imel opraskan nos in krvave roke. Niti glava ni bila cela.

Doma pa je bila največja revščina. Ni bilo ne kruha ne soli. Njegova žena je skrbela komaj zase in za malega otročiča. Dva starejša otroka pa sta si morala iskati kruha, vsak dan drugje. Eden je celo pobegnil s — cigani.

Kadar so zvečer z materjo čakali na borno večerjo, ki se je kuhala na ognjišču, je bilo vedno videti, da si žena briše solze in vzdihuje, otrok pa je stal ali sedel pri nji...

»Ata že gredo,« zakliče. Žena vzdihne. In res. Zaštokljalo je nekaj na pragu. Nato se zasliši očetov pozdrav... cela vrsta kletvic; naposled zahrešči kljuka, Andrej prirobanti v kuhinjo, vprašuje po večerji, vpije nad ženo in se končno zavali z blatnimi čevlji na nedogrnjeno postelj. Takoj zaspi. Domači si oddahnejo. Vsaj večerjali bodo v miru. Pa ni bilo tako. Komaj nekajkrat zajamejo redki močnik, že se zvali Andrej s postelje... toda ne obleži. Pobere se, kakor da bi sploh ne bil pijan. Prime se za glavo in začne vpiti nad ženo, naposled zagrabi nož: »Kaj, vi boste mene s postelje metali? Ciganska drhal!«... tako rohni in zamahne z nožem... Žena s krikom odskoči v vežo in ven... Nož se zasadi v mizo. Roka pa zdrсне po navpičnem rezilu in Andrej se vreže... Zdaj še huje vpije. Razmetava po hiši, razbija posodo in odide.

Žena in otrok sta se vrnila. Prišel je tudi starejši Nace. S solzami v obeh in z molitvijo v srcu so pojedli ostanek in pospravljali.

Oče Andrej pa je zavil v vas. Bilo je zelo mrzlo. Pihal je oster sever. Andreja je začelo zebsti. Prišel je do znamenja. Ne zmenivši se za svetost kraja začne hreščati svojo pijano pesem in preklinjati. Nato stopi na klečalnik, grdo zakolne, iztegne roko... hu! tedaj pa omahne, pade in se ne pobere... Mimo so šli vaščani in videli, da je razpelo odlomljena roka in glava... Znamenje je oskrunjeno...

Ponoči zapade sneg, Andrej zaspi in pred »vaškim križem« zmrzne. — Nekaj let potem je umrla Andrejeva uboga žena. Sin-cigan je padel v prepad. Drugi je sedel v ječi... Mali pa se je potikal po vaseh...



## Orlič v aeroplanu.

### Po Ameriki:

Polotok Aljaska ima severno obalo vso vkovano v led, Nekako v sredi pa je dobil grozne razpoke po potresu kakor jih Severna Amerika malo pomni, in sicer pri mestu Ferbenks (= lepi bregovi) ob srednjem teku reke Jukon.

Pesniki, ki radi luno opevajo, imajo krasno priložnost v Grenlandiji, kjer sije 24 ur na dan, seveda le v zimski dobi. Vendar pa delajo pridno na zemlji in pod njo. Ribiči Eskimi namreč po cele ure preleže na ledu in s sulico v roki preže na ribe, rudarji pa pridno kopljejo premož in ga vozijo na otok Disko, kjer ga predelujejo v razna olja.

Silno pripravne pašnike ima Kanada vzhodno od Skalnega gorovja. Podnebje je namreč tako suho, da se poletna trava posuši kakor seno, ne da bi jo kosili in farmerji ali kmetje pustijo živino leto in dan zunaj, ne da bi jo morali krmiti.

**Zakopani zakladi** pri Eskimih. Ob mrzli Beringovi cesti med Evropo in Azijo so nakopali in še kopljejo ogromne množine slonove kosti, ki je tako draga snov, da so včasih z zlatom odvagali. Eskimi delajo rove v led in sneg in živo zemljo, dokler ne naletijo na velike okle pa ne od slona, ampak od mroža, kakor jih v Sibiriji dobivajo od mamuta. V državo Washington (Uósingtn) je neka škuna ali ozka dolga ladjica pripeljala cel zaklad slonove ali pravzaprav mroževe kosti, vreden 4,125.000 dinarjev! Upajo pa, da bodo takih zakladov odkrili še vse polno, kajti Eskimi so bivali okoli vse severne obale Amerike in povsod lovili mrože za svoje kuhinje, njihove okle pa metali proč. Naše kuhinje nimajo tako dragocenih smeti.

V severnem delu države Čile je južno od jezera Titikaka velika puščava Atakama. Pa ni zapuščena, ampak vsa mrgoli delavcev, ki kopljejo soliter, da potem z njim umetno gnojijo pašnike in njive. Še pri nas uporabljamo čilski soliter. Tako postane celo puščava vir blagostanja.

Magaljanševa cesta, ki loči Ognjeno zemljo od Južne Amerike, je dolga 555 km in je bila zadnje čase z velikimi ledenimi gorami tako zastavljena, da je bila morska vožnja skozi preliv skrajno opasna. Neka ladja je vozila tovor premoža za mesto Kaljao v državi Perú. Spotoma pa je začela gorati in kapitan pravi, da mu je bilo pri srcu, kakor da vodi ognjenik. Rešilni čolni so bili že vsi zasedeni, pa so kmalu izginili in z njimi večina ladijske posadke. Slednjič pa je ladja zadela na skalno in preostali mornarji so si v naglici stesali splav, ki so se na njem rešili na obalo, le en mož je utonil. Šest dni so morali čakati, dokler ni prišla mimo druga ladja, ki jih je vzela na krov. Bili pa so zelo izstradani, kajti vseh šest dni so jedli le morski plevel!

V državi Texas, ki je soseda Mehike (tam predsednik Kaljes kristjane preganja), so navrtali nov studenec nafte (surov petrolej), ki da na dan 60.000 ton, to je 6000 vagonov. Iz nafte dobivajo tudi bencin!

V Novem Brunšviku zidajo pod Velikimi slapovi reke Sv. Janeza elektrarno, ki bo imela 60.000 KS (konjskih sil).

Na otoku Kuba imajo motorni plug, ki tehta nad 20 ton in reže zemljo naenkrat 3 m široko; orjejo ž njim sladkorne nasade.

V Ljubljani se pritožujemo nad meglo. Na otoku Unalaska med Aleuti pa sneži in dežuje skozi 250 dni v letu.

### Po Evropi.

Neka ameriška družba je v gorovju Uralu odprla rove, kjer koplje diamante, aeroplani pa jih bodo po zraku nosili v Pariz, menda zato, da bi se na zemlji komu ne cedile sline za takimi zakladi.

Norveška je v Kanadi kupila 1000 srebrnih lisic za 27 milijonov dinarjev, da jih bo doma gojila z avtorizirane kože.

Ob izlivu Gvadalkiviru so začeli s prekopi sušiti močvirja in pridobili že 30.000 juter (po 4050 m<sup>2</sup>) zemlje za bombažne in rižne nasade.

Najboljše ceste na svetu ima Anglija; seveda jo tudi stanejo na leto 12.375 milj. dinarjev, torej toliko kakor naš državni proračun.

Filme kažejo v Parizu že v avtobusih.

V Londonu imajo krasen živalski vrt (zoo = zu), ki pa je tako zelo obiskan, da se nabere vsak teden 1000 funtov, t. j. 275.000 dinarjev vstopnine.

### Po Afriki.

V angleški vzhodni Afriki se je ob reki Kasanga blizu jezera Njasa začelo živahno vrvenje. Srečelovci namreč izpirajo pesek te reke, ker se med njim nahaja veliko debelih zrn čistega zlata!

V državi Transval večkrat divjajo grozni viharji. Tako so zadnjič ob hudi uri bile pobite cele črede svinj in oslov in opic. Pa si včasih mislimo, kako zaspana da je Afrika!

V belgijskem Kongu vozi po ogromni reki Kongo bolniška ladja, ki naj zdravi bolne domačine. Na svoji prvi poti od Leopoldvila navzgor je po zdravnikih prinesla zdravja več tisočim ljudi.

Na portugalskem otoku San Tomé v Gvinejskem zalivu je 128.000 juter ali 500 km<sup>2</sup> posajenih s kakavom, tako da je letos ta otočič dal eno šestino vsega svetovnega kakavnega pridelka. Tudi med vami so, ki ljubijo kakao še bolj ko kavo, ker ima jako prijeten vonj in okus po čokoladi.

Stara in žalostna je pesem, da prihajajo nad Egipt požrešne kobilice. Zdaj so priletele v črnih oblakih iz Sudana in grozijo pokrajini okoli Asuana. Majhna živalica pa veliko zlo!

V reki Val v južni Afriki so že od nekdaj kopali diamante. Nedavno pa so našli tudi slonokoščene okle ali zobe mastodona (slona iz pradavnine) in tako privlačuje kopače dvojna dragocenost.

Prastara egiptovska nadloga — kobilice — so priletele iz Nubijske in Libijske puščave, da bi opustošile Gornji Egipt; aeroplani pa jim bodo že pokazali: na njihove jate mečejo strupene pline!

### Po Aziji.

Neizmerne sile, ki jih skriva v svojem naročju najvišje gorovje sveta Himálaja, bodo začeli izrabljati. Napravili so načrt, kako bodo blizu Simle severno od Delhi zaježili neko reko, tako da bo na enem kraju padala voda skozi cevi v električno centralo 550 m globoko! Pomisli, kakšno moč ima že naša centrala pri Žirovnici pod Stolom in vendar: kaj je njen padec v primeri s 550 m!

Reka Ind tvori pod Himalajo s še štirimi drugimi rekami pokrajino Pandžab ali Peterorečje. Tukaj torej je indijski podkralj slovesno otvoril novi kanal ali prekop, ki bo iz reke Satledž namakal pokrajino Pandžab in Bukanir, da bosta iz pustine postali plodna zemlja. Prekop s stranskimi kanali je dolg nad 800 km, ima velike zatvornice in bo namakal 2400 km<sup>2</sup>. Kaj vse zmore moderna tehnika! Primerjaj zatvornice na Nilu pri Asuanu in Kartumu v Egiptu!

V pristaniškem mestu Galle na Sejlonu živi želva, ki je stara že 200 let; seveda pa je že gluha in skoraj slepa ter komaj še hodi.

Na Velikih Sundskih otokih sadijo toliko kavčukovih dreves, da jim primanjkuje prostora za poper, ki se zato draži. Poskušajo pa poprov grm ugnezditi kar pod kavčukovo drevo. Če se bo le obneslo!

Na Kitajskem smatrajo ptičja gnezda, narejena iz ptičje slin, za posebno slaščico; zato jih zdaj na otoku Javi pridno nabirajo, tako da se spuščajo z gorskih vrhov po vrveh na navpične stene.

Bajkalsko jezero zmrzne tako trdno, da vozi preko njega konjska pošta in postavijo sredi jezera leseno poštno postajo.

Na južnem Japonskem zraste v našem zimskem času toliko oranž, da so jih za božič poslali v Kanado pol milijona zabojev.

### Po Avstraliji.

V južnih pokrajinah Avstralije je po dolgi suši padlo toliko dežja, da pričakujejo za 550 milijonov Din več pridelka!

Na severnem otoku Zelandije ja že pritisnil tako hud mraz, da je zamrznilo jezero v ognjeniku Ruapehu, ki ima na sredi navadno vrelo vodo!

Od letine 1927 bodo iz Avstralije lahko izvozili 1,250.000 ton žita, dasi letina ni bila najboljša.

Na Novi Zelandiji so pri mestu Akipura odkrili nova bogata polja kaurške smole, ki je smola nekdanjih kaurških dreves in se uporablja za firneže in lake; na prostoru 1 jutra (4050 m<sup>2</sup>) je nakopljeno za 550.000 Din. Med smolokopi je dosti Jugoslovanov. (Glej list »Mentor«, dec. 1927!)

Otok Hopsasa bi se lahko imenoval eden izmed otokov Tonga v Oceaniji, ki se gre že 50 let skrivalnice. Že trikrat se je pogreznil v morje, zdaj pa se je spet prikazal in bruha paro in lavo 1000 m visoko.

## V šotoru pri Indijancu.

Amerikanci si radi kaj dobrega privoščijo, pa šele potem, ko so pridno delali. Tako je tudi neki oče obljudil sinčku Bobu, da ga bo vzel seboj med Indijance v Kanado, če bo pridno delal. Bob se je res trudil v šoli, doma in pri poljskem delu tako zelo, da je za plačilo smel iti z očetom na potovanje. Tri čudovite tedne sta preživela v divjih lesovih in živela po indijansko. Včasih sta se lahko vozila v svojem kenuju ali čolničku, včasih pa sta ga morala nositi na ramenih ali pa vleči po ledu. Postiljala sta si s smrekovimi vejami na zasneženih tleh in si za preproge nasekavala mladega drevja, da sta imela glavo na suhem. Vsled dolgih maršev sta bila včasih tako izmučena, da sta spala po 14 ur, ne da bi se prebudila, včasih pa jima ni dalo zaspati grozotno, strašljivo zdihovanje in rjojenje, ki je prihajalo od zmrzujočih jezer, da je bilo še najbolj podobno strašenju duhov. — Bob je imel seboj dnevnik, ki je vanj zapisoval dnevne dogodke, ko je ob ognjih iz vej pazil na juho. Marsikdo bo Bobu zavidal njegove doživljaje, gotovo pa vsaj to, da ga je neki Indijanec povabil v svoj vigvam ali šotor. Vigvam je bil ves oprt na drogove, ki so se med seboj tako prilegali, da je bilo na vrhu treba le kos krpice, ki jih je držala skupaj. Na drogovih so viseli prameni brezove kože, sešiti skupaj, na vrhu pa živalske kože, zlasti jelenje. Vhod je tvorila zaplata, ki je bila obtežena s palico, da se je takoj spet zaprla, ko so gostje zlezli v šotor. — Prvo. kar je Bob v vigvamu zagledal, je bila smehljajoča indijanska skvava ali žena, ki se mu je zdela prav lepa in častitljiva. Nato pa zapazi kup volnatih odej, iz njih pa začno kukati rjavi obrazki. Z otroci ga je kmalu sprizajnila škatljica bonbonov. — Vigvam ali šotor je bil širok kake tri metre, je prijetno dišal in bil prav tople. Preprogo so tvorile smrekove veje, poleg odprtine v strehi pa je tlel ogenj, ki je svoj dim pošiljal skozi odprtino ven, spotoma pa sušil nekaj kosov mesa. Od stropa doli so visele rokavice in mokasini ali škornji, ki jih je Indijanec nameraval zamenjati za druge reči. — Izvrstni ljudje neizmerno naravne poštenosti so bili Indijanci, dokler jih ni oblazala evropska »omika« ter jih pokvarila in zastрупila, da jih le nekaj še životari. Pa vendar, koliko je v Evropi ljudi tudi danes še, ki jim njihov dom ni niti napol toliko snažen in prijazen kakor vigvam Indijančev!



Roza Jelodvorska v Radovljici.

## Popravek k tekmovalnim vajam naraščaja za leto 1928.

### Redovne vaje.

Pri redovnih vajah sta bili pri tisku izpuščeni dve povelji.

1. Za poveljem: »Dvostop na desno!« vstavite povelje: »Vred na levo!«

2. Za poveljem: »Ravnaj se na desno!« vstavite povelje: »Mirno!« »Za štiristope poštejte!«

Vse drugo ostane neizpremenjeno.

### Proste vaje Mladcev.

Izvedba 1. proste vaje II. dobe štetja 3. se glasi: Polobrat na desno do pokleka na levem kolenu in opore z rokama na tleh (dlani odprte).

2. vaja I. doba štetje 3: Nadlakti so v smeri visokega predročja (in ne odročnja, kakor je pisano).

### Proste vaje Orličev.

2. vaja I. doba štetje 1: Izpad z levo naprej, z desnico vzroči, dlani noter, pogled za roko.

2. vaja IV. doba štetje 1: Predkorak z levo in poklek na levo koleno, zaroči, dlani noter.

3. vaja I. doba štetje 3: Čelni lok na noter do odročnja, pogled naprej.

3. vaja II. doba štetje 1: Izpad z levo naprej, roke zaročno krči, dlan naprej.



## Dopisi in odpisi.

### Sestre Orličice — na plan!

V četrti razred ljudske šole smo hodili. Za učitelja smo imeli blagega gospoda, ki smo ga ljubili kakor očeta. Vsi smo bili pri njem zbrani v ljubezni in domači pristrčnosti. — Tudi tisti dan smo z veseljem hiteli v šolo, ker smo pričakovali, da bomo zopet dosti lepega in novega slišali. In res smo izvedeli novico, ki nas je pretresla do dna naših trepetajočih src. Učitelj nam je namreč povedal, da je prestavljen v drug kraj in da nas danes zadnjikrat uči... Kako nas je potrla ta novica, kako zelo smo žalovali za našim dobrim »očetom«. Toda le še nekaj bodrilnih besed, naj ostanemo vedno dobri, pošteni in značajni, še pristrčno slovo od vsakega posebej in bili smo na cesti — sami. — Žalostni in pobiti smo bili tisti dan... Tedaj je rekla Ivanka: »Oh, da so morali prav našega prestaviti! Pri drugem učitelju se pa ne bom nič učila; zakaj so nam pa tega vzeli! In za njo je šlo kakor en glas: »Jaz tudi ne, jaz tudi ne, jaz pri drugem ne bom niti zinila, jaz tudi ne, ne in ne! Tako je hrumelo na cesti pred šolo. Učitelj pa je neopažen gledal skozi okno, vse je slišal in bil je silno, silno žalosten. Na koncu vseh koncev je Potrebinova Silva še zaklicala: »To bomo pokazali drugemu učitelju, ko se ne bomo hoteli nič učiti! Toda že se je razlegel glas Jelkin: »Sestrice, kaj pa bo rekel naš dobri učitelj, če nas bo prišel kdaj obiskat in bo izvedel našo upornost? Ali ne bo žalosten in mu bo ležala bridkost v duši?« In vse upornice so tiho sklonile glavo in druga za drugo obljubile, da se bodo pridno učile...

Sestre Orličice! Kako da se mi vsiljuje ta dogodek kot prisposoba »Orliča«, našega revčka, za katerega vse premalo skrbimo? Takole je: Ko smo imele v svoji sredi urednika br. Nardžiča, smo se zbirale okoli njega z ljubeznivo pristrčnostjo. Kako veselo je bilo prebirati »Orličevo« »Veselo pošto«! Toda ko nas je ostavil ta naš dobri »oče«, ste pa govorile podobno kakor deklice pred šolo: »Drugemu uredniku nočemo več pošiljati spisov in dopisov, ne bomo mu tako vdane, niti »Orliča« ne bomo več tako rade čitale, zakaj nas je pa oni pustil!« Sestrice, kakor ona Jelka, ključem zdaj jaz vam: Kaj delate, ali spite, ali umirate, da vas ni več na izpregled! Kaj ko bi prišel zdajle k nam nazaj naš »oče« br. Nardžič in bi videl na zadnjih straneh »Orliča« en ali dva dopisa ali pa celo nobenega, kaj bi rekel?! Ali bi ne bil žalosten nad nezvestobo svojih ljubih Orličic? Zato vam ključem: Vstanite, zganite se, sestrice, širom naše domovine, pero v roke in pišite »Orliču«, pišite in pišite! To se bomo smejali g. uredniku, ko mu bo roka omagovala od odpiranja naših pisem! Kaj pa Anica in Brigita Demšarjeva z Martinjvrha in vse Minke, Rozike in Nežike, kaj delate?! Kaj vendar počnete! Oglasite se brž!

Na veselo tekmo v dopisovanju!!!

Sestra Ljudmila.

**Gornja Radgona.** Gospod urednik! Ko sem čital zadnjo številko »Orliča«, sem takoj sedel in Vam natipkal tole v zaговор potujočega »Orliča v aeroplanu«. Prav zares nam ugajajo te novice iz tako oddaljenih krajev, ki jih mi niti po časopisju ne izvemo ali pa le redko kdaj. Zato pa v »Orliču« te novosti s tem večjim veseljem in zanimanjem čitamo. Oh, da bi jih prihodnjic le še mnogo več prinesel! Ne bo se samo za šalo tako daleč vozil, kajti za nas bravec je to nekaj poučljivega. — Kaj pa bi še tista Julka iz Polčan rekla, ako v prihodnji številki več ne najde »Orliča v aeroplanu«, potem ji bo menda »Orlič« še mnogo bolj pust, kot ji je doslej. (Hej, Julka, slišiš? Otepaj se! Uredn.) — Torej Orlič in Mladci in vsi čitatelji »Orliča«, potegnimo se vsi za nadaljnje potovanje »Orliča v aeroplanu«! Bog živi! — France G.

Ljubi France! Upam, da bodo sapice, ki vejejo iz Tvojega pisma, potujočemu Orliču tako dobro dele, da ne bo več srdito pihal in brskal, ampak se kljub orkanom in samumom in ledenim sapam dostojanstveno vozil nad zemljo in bistro gledal, kaj se na nji godi, potem pa nas zabaval in učil. Tvoj br. Tone.

**Mladenka, Cerknica.** Dragi brat Tone! Skoraj v sleherni številki »Orliča« čitam, kako pridno napredujejo naši bratci in sestrice po naši mili domovini. Da pa ne boste mislili, da mi, ki živimo na skrajni točki zapadne meje v neposredni bližini Italije, držimo roke križem, Vam hočem opisati, kako neumorno dela naša mladina. — Tekom leta 1927. je priredilo naše prosvetno društvo mnogo iger, raznih drugih prireditev in telovadnih nastopov. Na predvečer sv. Miklavža je pa naš naraščaj priredil lep zabavni večer. Nastopil je tamburaški zbor, nato je sledilo petje z lepo zabavno igrico. Končno pa se je med ploskanjem navdušenega občinstva prikazal na odru sv. Miklavž s svojo častitljivo brado in dolgo škofovo palico. Spremljali so ga številni angelčki in parkeljčki. Darih je bilo tokrat toliko, da so tvorila na odru velik kup. Spravljena so bila v zavitke, a na vsakem je bilo ime obdarovanca. Dasi se ne štejem med najpridnejše Mladenke našega krožka, me je vendar presenetil sv. Miklavž z lepim darom. — Na dan 8. decembra smo priredile Mladenke lepo igro »Marijin otrok«, ki se je istotako lepo obnesla. — Tako, sedaj končujem, ker se bojim, da ne bi moje pismo radi preobširne vsebine romalo v koš. Pa še drugič kaj. Pozdravljam Vas s krepkim pozdravom »Bog živi!« — Mladenka Hermina Kranjc.

Ljuba Hermina! Lepo si natipkala to pismo, samo vrstice so preveč skupaj, pa Ti ne morem besede pretrgati, kadar Ti začne preveč živahno kipeti. Čudim pa se, da niso vsled ploskanja angelci zbežali in parklji se razkačili in Miklavž srdito pogledal, ker jim moderne navade niso nič kaj všeč. O sebi skromno misliš in prav zato sodim, da gotovo tudi v krožku nisi med zadnjimi. Tebi in vsem Mladenkam iskren pozdrav! Tvoj in vaš br. Tone.

**Mladci, Gorje pri Bledu.** Gospod urednik! Dovolite nekaj prostora gorjanskim Mladcem. Vseh Mladcev nas je 21. Ob nedeljah ob devetih imamo sestanek, ob eni pa telovadbo. Vaditelj je br. Joško Polda. Na rožnivoensko nedeljo smo imeli akademijo in igrali igro »Slovenska sanja«. Sedaj se učimo nove vaje za l. 1928., pa smo precej leni. Hodimo tudi k petju in sicer vsako sredo od 7 do 8 zvečer. Petje nas uči g. organist Bižal. Povedati pa moram, da nas hodi k petju samo 10. Sedaj se bomo pa že pripravljali na tekme. Tudi »Orliča« imamo vsi. Lepo bi bilo, ako bi »Orlič« prinašal v e č slik. Vsem bravcem kličem: Bog živi. — Mladec.

Dragi Mladec! Prav všeč mi je Tvoje pismo in tudi želja po slikah se Ti izpolni, le tam sredi pisma je neki pridevnik, ki se grdo sliši in je nevaren kot kuga. Pa jaz si rajši mislim, da sem slabo bral in bi bil moral brati »lani«; letos boste pa navdušeni in delavni kot fantje od fare! Tvoj in vaš br. Tone.

**Orlič, Vrhnika.** Gospod urednik! Julka B. nas je v zadnji številki »Orliča« glede dopisov trdo prijela. Res smo sami krivi, če ni dosti dopisov in novih pesmic. Zato pošiljamo poročilo o našem delu v preteklem letu. (Ali slišiš Julka, da si napravila dobro delo! Uredn.) Naj izvedo bralci širom Slovenije, da smo tudi na Vrhniki ptiči Orlič še živi. Res nas po številu ni več kot 22, a ti, kar nas je, korakamo pogumno čez vse ovire proti cilju, proti božjemu solncu. — Okrožnih tekem smo se udeležili s 14 člani, a izida žal še do danes nismo izvedeli, upamo pa, da smo med prvimi. Na odsekovni prireditvi dne 19. junija smo se udeležili spreveda in nastopili pri prostih vajah z 19 člani, pri skupinskih z 12 člani. Na okrožni prireditvi v Verdu dne 14. avgusta smo se udeležili spreveda in nastopili pri prostih vajah z 14 člani in pri skupinskih s 6 člani. Dne 5. decembra nas je obiskal v Rokodelskem domu sv. Miklavž. — Vseh telovadnih ur smo imeli v preteklem letu 61. No, ali smo pridni ali ne! Bog živi! — Vrhniki Orlič.

Dragi vrhniški Orlič! Prav lepo je od vas, da ste se odzvali mojemu vabilu in začeli dopisovati. Imate pa tudi res dosti lepega poročati. Samo hudo skrajšati sem moral vaše pismo in pa po prstih vas krcniti, ker ste hoteli Julko malo zlasati, ki je pa preveč pridna, da bi kaj takega zaslužila. Bog živi! Vaš brat Tone.

## Drobiž.

Do katerega dne najkasneje naj pošljejo spise, dopise, pesmi in rešitve, vprašujejo nekateri. Prav zadnji dan je 10. dan v mesecu. Kar torej hočeš, da izide v marčevi številki, pošlji vsaj do 10. februarja.

**Pisavo** imajo nekateri — imena nočem praviti, da se jim ne zamerim — tako slabo (večina piše prav lepo), da je komaj mogoče njihove sestavke brati! Za vsak spis si naredi najprej neki osnutek in tam popravljaj in črtaj; za v list pa napiši na čisto in z vsemi ločili! Ali ste brali v »Orliču« prelepa navodila g. Langerholza? Pri spisih tudi na odstavke pazi; pri dopisih pa vidite, da se odstavki kar skupaj drže; moramo pač varčevati s prostorom; a odstavke nadomeščajo pomišljaji.

**V hranilnici.** Rad bi vložil 2500 Din. Če bi pa denar v naglici potreboval, ali ga lahko takoj dvignem? — Seveda, lahko ga dvignete že jutri, če mi tri dni naprej poveste.

**Fantovski molitvenik** je izdal navdušeni Orel dr. Gregorij Rožman, profesor bogoslovja. Molitvenik ima naslov: **Besede življenja.** Misli in molitve za fante. Misli imajo tale poglavja: Bog in jaz. Moja mlada leta. Jezus Kristus, naš kralj in prijatelj. Marija, najčistejši vzor moškemu srcu. Sin cerkve. V družini. Nosite Boga v svojem telesu. Sam do sebe. Med ljudmi. V 2. delu pa je 8 maš in prelep venec molitev zlasti za fante. Za Orliče bo morda še pretežak, Mladcem pa ga najtopleje priporočamo. Dasi obsega 344 strani, ima vendar silno pripravno obliko, podobno kakor »Šolski molitvenik« in stane 22 oziroma 30 Din. Naroča se pri Društveni nabavnici zadrugi, Ljudski dom, Ljubljana. Naj bi vodil naše doraščajoče fante skozi mladostne nevarnosti kakor nadangel Rafael mladega Tobijof!

**Radiofon rešitelj.** Francoski parnik Sibila je vozil kakih 200 km južno od Kamarskih otokov, ko ga zadene strašna nesreča: zavratna mrzlica je začela pobirati iz ladijske posadke moža za možem, tako da v kratkem ni bilo niti kurjača pri parnih kotlih in ladja je postala igrača valov. Le uradnik brezžičnega brzjava je neprestano pošiljal v svet klice na pomoč (črke SOS), nato pa se je zgrudil tudi on. K sreči pa je zadnji njegov signal ujela španska ladja Luis in prihitela na pomoč ter rešila le še kapitana, tri mornarje in ladjo. Če bi brzjava ne bilo, pa bi ladja izginila in nikoli ne bi nehče izvedel, kje in zakaj je poginila.

**Majhen mož — velik junak.** Na Holandskem je bila v pristanišču Flitvud taka povodenj, da je bilo mesto kakor otok in se je 700 hiš podrlo, vsaj toliko pa bilo prijavljenih. V taki stiski so ljudje čisto kakor brez glave. Neki deček, 14 let, pa je pokazal izreden pogum in razum. Iz ribjih zabojev in hišnih vrat si zveže skupaj trden splav ter prepelje na njem svojo staro mater na varno; nato pa se vrne in reši svojo muco.

---

### Rešitve uganek v januarski številki:

1. **Prekotnica.** Besede: molitev, slamnik, starost, bradlja, svoboda, klobasa, dinamit. V prekotnici: Mladost.

2. **Čuden kvadrat.** Začni pri velikem »A« in poidi po prekotnici na »ko«, nato v smeri urnega kazalca od »A« na »je«, zopet po prekotnici na »v pro« itd. Dobiš: Ako je v prosincu gorkota, bo v jeseni mokrota.

3. **Črkovnica.** V, gos, major, mravlja, Vojvodina, Mladika, priba, Ana, a. Ime pokrajine: Vojvodina.

4. **Spremenitev.** Nove besede so: Brat, olika, delo, imetje, planina, romar, Iva, Peter, rod, Ana, vila, laž, jedro, ena, nos. Geslo: Bodi pripravljen! — Vse uganke so rešili: Serafka Štrekelj, Vodmat; Anton Hočevar, Grosuplje; Stane in Dare Slapsak, Šiška; Anton Dernovšek in Anton Bejek, M. Sobota. Le tri so rešili: Sotlar Tone, Radeče; Pregelj Ivan in Rudolf Snoj, Ljubljana.

## Orličeve uganke.

### 1. Spomenik.

(Škrjanec, St. gora.)



1. Soglasnik,
2. zver,
3. moško krstno ime,
4. soglasnik,
5. mesto v Maroku,
6. žensko krstno ime.

Kaj bereš po sredi dol?

### 3. Skrit pregovor.

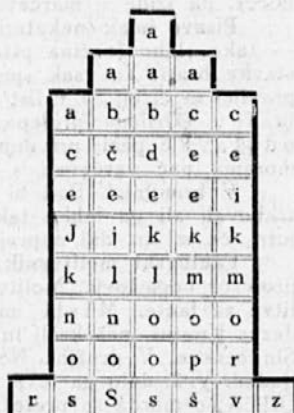
(France, Središče.)

b	n	o	p	r	.	k	e	z	n	i	.
o	č	s	e	e	l	r	j	a	e	l	g
d	o	t	j	d	a	g	a	k	l	b	o

**Kdor prav reši vse uganke in pošlje uredniku rešitve vsaj do 10. februarja in bo izžreban, dobi res lepo knjigo.**

### 2. Obelisk.

(Anica, Šmihel.)



1. Soglasnik, 2. član družine, 3. ranjencu potrebna, 4. kar naredi požar, 5. poleti prijetna, 6. divjačina, 7. otrokova pijača, 8. spomin umrlemu, 9. kovina, 10. okusen sad.

Po sredi dol dobiš ime slovenskega pesnika.

### 5. Besedna uganika.

(Mladec s Prlekije.)

Čelo, nada, svečnik, Ivo, cona, odstop, repa, Heda, kapa, Neža, preja, jok, kolo, oder, sveča, četa, noj, Ema, bas, ost, šega, kmet, ata, luža, kosa, Noe, Ela, cin, Zila, mera. — Črtaj v vsaki teh besed po dve zaporedni črki in povelj, kaj ostane!

### 6. Besedna uganika.

(Mladec s Prlekije.)

Žreb, oje; gora, vzor; moka, klin; zob, žila; vrč, ikona. — Sestavi iz dveh zaporednih besed eno samo besedo tako, da ti povedo prve črke novih besed orlovsko glasilo.

---

**VSEBINA:** Jelkin božič. — Berač pred vasjo. — Večer. — Če mati preklinja ... — Pri Pijančevih. — Orlič v aeroplanu. — V šotoru pri Indijancu. — Dopisi in odpisi. — Drobiž. — Orličeve uganke.

---

»Orlič«, glasilo orlovskega naraščaja in mladcev, izhaja vsak mesec. — Izdaja ga Društvena nabavna zadruga v Ljubljani, Ljudski dom. — Uprava: Ljudski dom, Ljubljana. Naročnina za odseke, ki naroče vsaj 20 izvodov po skupnim zavrtkom, 8 Din letno, za vse druge 12 Din. — Urednik: Tone Anžič, Razlagova 1, Ljubljana. — Za Jugoslov. tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.